

ODADAN

DOĞALGAZ İÇ TESİSAT YÖNETMELİĞİ VE MÜHENDİSLİK

Doğal Gaz'ın Türkiye Gündemi'ne girdiği 1980'li yıllarda konu tartışılmaya bile fırsat bulamadan Doğal gaz tesisatları yapılmaya başlanmıştır.

İlgili kurum ve uzman kişilerin görüş ve önerilerinin değerlendirilemediği bu süreçle ilk kez Ankara'da bina içi tesisatları yapılmaya ve dolayısıyla sorunla yaşanmaya başlandı. Yani yaparak öğrenme, standart geliştirme gibi yanlış bir yöntem gelişti.

İstanbul'da ise, İstanbul Büyükşehir Belediye Meclisi'nin 15 Ocak 1988 tarih ve 9 numaralı kararı ile "Doğal Gaz için Düzenlenmiş Şekli ile Gaz Tesisatı Yönetmeliği" yürürlüğe girdi. Doğal gaz'ın ülke ekonomisi içindeki enerji politikaları açısından yerinin tartışılması bir yana, mühendislik tekniği ve hukuk yönünden ayrırlıklar taşıyan yönetmelik maalesef 6 yıldır yalnız usul yönünden meşru olan yönetmelik olarak geçerliliğini korudu. Ulusal boyutta yönetmelik ve şartnamelerin olmaması, günü kurtarmak amaçlı çalışmalarla yönetmelik ve şartname hazırlıkları yerel kalmanın yanı sıra bu alanda mühendislik mesleğinin icrasında da sorunların ve yetki karmaşalarının yaşanmasına neden oldu.

Bu olumsuz gelişmeler karşısında, Oda'mız 10.5.1993 tarihinde hukuka ve yasaya aykırı Doğal Gaz İç tesisat Yönelimcliliği'nin 5,7,8,10. maddelerinin iptali ve yürütmenin durdurulması talebi ile İdari Mahkeme'ye başvuruda bulundu. Makina Mühendisleri Odası'nın üyesine ve topluma karşı sorumlulukları bu talebin özünü oluşturmaktadır.

Anayasa ve yasalar, mesleğin genel esaslarını belirlemede, mesleğin, mesleki kurallara ve toplumsal gereklere göre yürütülmesini gözetme yetkisi, makina mühendisleri tarafından yapılmış bulunan projelerin mesleki gereklere uygunluğunun denetimini Makina Mühendisleri Odası'nın yetkisine vermiş ve ona göre tanımlamıştır.

Bunun yanı sıra Serbest Mühendislik Müşavirlik (SMM) tescil belgesi verme yetkisi MMO'na aittir ve örneğin doğal gaz tesisatı proje ve tatbikatını yapma yetkisi SMM belgesi almış (gerekli yükümlülükleri yerine getiren) makina mühendislerinin yetkisindedir. Dolayısıyla tescilin İGDAŞ tarafından yapılacağı esası yanlışlık içermektedir.

Doğal gaz tesisatı proje ve uygulamalarında Makina Mühendisleri yetkilidir. Bu yetki, mühendisin Oda'ya kaydı ve SMM tescilli yapılmasından itibaren hiç bir şarta bağlı olmaksızın kullanılır. İGDAŞ tarafından 40 saatlik bir eğitimden geçirilen mühendislerin yetkilendirilmesi (İGDAŞ tarafından) ayrı bir yanlışlık olarak ilgili yönetmelik kapsamında ifade edilmektedir.

Üniversiteden mezun olan mühendislerin sicilini tutan kuruluş, Oda'dır. Oda'ya üyelik başvurusunda bulunmayan, dolayısıyla mühendis olup olmadığı bile belli olmayan kişilerin doğal gaz tesisatı projelendirme ve uygulama işlerini yapma olasılığı her zaman mümkün olabilecektir. Böyle bir olasılık mesleğimizin icrasında ve toplumun sağlığı konusunda endişelerin ortaya çıkmasına neden olmaktadır. Mesleğin kötü icrasından dolayı üyesini takip ederek oda tüzük ve yönetmeliklerinde ifade edilen cezaları uygulayan Makina Mühendisleri Odası'nın böylece bir belirsizlikle tarafsız olması mümkün değildir.

Ayrıca, Makina mühendisliği mesleği kapsamında bulunan işlerin teknik uygulama sorumluluğu Oda'ya kayıt olmuş, SMM tescillerini yaptırmış makina mühendislerine aittir. Doğal gaz işi yapan mühendislerden taahhütname alınması Oda'ya kayıt yapan ve SMM tescili ile kazanılan hakkın olmadığı sonucuna götürmektedir. Bunun yanında uygulamayı yapan mühendisin imzası ile üstlenilen TUS'un daha ölesinde sorumluluklar (lesisalin işletilmesi ile ilgili) bu taahhütname ile mühendisin sorumluluğuna yüklenilmektedir. Bu taahhütname ile İstanbul sınırları içinde mühendisin doğal gaz işi yapip yapamayacağı yargısı ve yetkisi İGDAŞ'a (Anonim Şirket) verilmekte, oysa meslekten kısmen veya tamamen men yetkisi Oda'nın ilgili kurullarına ve mahkemelere aittir. Oda'mız, yardımcı teknik personelin (usta) eğitilmesine karşı çıkmazken, "tesisatçı" olarak yetiştirilen ve belgelendirilen bu yardımcı personele uygulama sorumluluğu verilmesi konusunda ilgili yönetmelikte makina mühendisi ile usta kavramlarının birbirine karıştırılması en önemli yanlışlığı ifade etmektedir.

Özü itibarıyla mahkemeden talep edilenler bunlar olurken, ayrıca mahkeme yürütmeyi durdurma talebimizi reddetmiştir. Anayasa'nın 35. maddesi. 6235 sayılı yasa ile tanımlanan MMO'nun yetki ve sorumlulukları, ve ayrıca mühendislik ve mimarlık hakkında ki nolu yasanın kapsamında karşılığını bulan taleplerimizin haklılığına ve mahkemenin bağımsız hukuk kurallarına göre işleyişine inancımızla mahkemenin son kararını vermesini bekliyoruz.

Doğal gaz işi yapan SMMlerin (üyelerimizin) bu gelişmeleri takip ettiğini ve bilgi verilmesi gerekliliği nedeni sonraki gelişmeler ve bağımsız yargının kararı duyurulacaktır.